15/11/2023

Καστοριά: Θυρανοίξια σε Ναό του 14ου αιώνος

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας

Πρόκειται για τον Ναό του Αγίου Γεωργίου του Βουνού , ένα κατάγραφο Ναύδριο του 14ου αιώνα, από τα πενήντα τρία Εκκλησάκια που σώζονται στην Καστοριά. Ανάμεσα στις τοιχογραφίες είναι και η εικόνα του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, που αγιογραφήθηκε λίγο μετά την κοίμησή του, η οποία, σύμφωνα με την Ιεράς Μητρόπολη Καστορίας, μάλλον, αποτελεί την αρχαιότερη σωζόμενη εικονογράφηση του Αγίου.

Την Δευτέρα 13 Νοεμβρίου, το απόγευμα, κατά τον Εσπερινό του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, τελέσθηκαν από τον **Μητροπολίτη Καστορίας κ. Καλλίνικο** τα θυρανοίξια για το θαυμαστό Ναύδριο που ανεγέρθηκε και αγιογραφήθηκε πριν από την Άλωση της Πόλης και πριν από την κατάκτηση της Καστοριάς από τους Οθωμανούς, κατά την ένδοξη εποχή του Ησυχασμού και του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά.

Ο ναός και οι τοιχογραφίες

Πρόκειται για τον Ναό του Αγίου Γεωργίου του Βουνού**, ένα κατάγραφο Ναϋδριο του 14ου αιώνα,** από τα πενήντα τρία Εκκλησάκια που σώζονται στην Καστοριά (ανάμεσα στα συνολικά 73 ιστορικά της μνημεία) της περιόδου της Χριστιανικής Αυτοκρατορίας της Κωνσταντινουπόλεως, αλλά και της Τουρκοκρατίας.

Ανεγέρθη στις αρχές του 14ου αιώνος, και στα μέσα του 16ου αιώνα προστέθηκε ο νάρθηκας με τοιχογραφίες της ίδιας εποχής, ενώ στα μέσα του 17ου αιώνα αποτελούσε καθολικό γυναικείας Ιεράς Μονής. Παρατηρούνται στις διαφορετικές φάσεις αγιογράφησης, η αρχική διακόσμηση μεταξύ 1364-1367 περίπου, η δεύτερη στα μέσα του 16ου αιώνα και η τρίτη φάση στα μέσα του 17ου.

Το λιτό σχετικά εικονογραφικό θέμα του ναού έχει πολλά κοινά τεχνοτροπικά χαρακτηριστικά με τον γειτονικό ναό του **Αγίου Νικολάου του Κυρίτζη**, του Αγίου Αθανασίου του Μουζάκη, αλλά και με τον εικονογραφικό διάκοσμο ναών της περιοχής της Κορυτσάς και των Πρεσπών της ιδίας περιόδου.

Είναι πολύ σημαντικό ότι ανάμεσα στις τοιχογραφίες είναι και η εικόνα του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, που αγιογραφήθηκε λίγο μετά την κοίμησή του (που συνέβη το 1359) και ίσως πριν από την αγιοκατάταξή του ή τουλάχιστον την εποχή της αγιοκατατάξεώς του (που έγινε το 1368), και μάλλον αποτελεί την αρχαιότερη σωζόμενη εικονογράφηση του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά στην εκκλησιαστική μνημειακή ζωγραφική.

Η συντήρηση

Ο Ναός συντηρήθηκε με το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας -Θράκης 2007-2014** από το Υπουργείο Πολιτισμού και παραδόθηκε το έτος 2015, αλλά δεν λειτουργούσε μέχρι σήμερα λόγω διαφόρων τεχνικών λεπτομερειών.

Ο Ναός του Αγίου Γεωργίου του Βουνού, ανήκει στην Ενορία του Αγίου Γεωργίου της Καστοριάς και το φροντίζει η κ. Αικατερίνα (Ρένα) Νανά-Παπαθωμά. Γιατί, όπως είναι γνωστόν, όλα τα παλαιά εκκλησάκια της Καστοριάς της εποχής της Κωνσταντινουπόλεως και της μεταγενέστερης περιόδου, τα φροντίζουν πατροπαραδότως οικογένειες Καστοριανών.

Η εορτή του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά

Ο Σεβασμιώτατος ευχαρίστησε την χορηγό κ. Ρένα Παπαθωμά για την μέριμνα, τον καλλωπισμό και ευτρεπισμό του ναού, την Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Καστοριάς **κ. Ανδρομάχη Σκρέκα**, την Προισταμένη του τμήματος

συντήρησης κ. Αμαλία Γκιμουρτζίνα και όλους όσους εργάστηκαν επί χρόνια ως συντηρητές του σημαντικού αυτού βυζαντινού ιερού ναού, τον παρευρισκόμενο πρ. Βουλευτή Καστοριάς κ. Ζήση Τζηκαλάγια, τους Εφημερίους του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου Καστοριάς Πρωτοπρ. Μιχαήλ Λιάνο και Πρωτοπρ. Χρήστο Μεσημέρη, για την προετοιμασία των θυρανοιξίων και του πανηγυρικού εσπερινού και την όλη μέριμνα.

Μετά την απόλυση του Εσπερινού, απηύθυναν χαιρετισμό ο κ. Τζηκαλάγιας και η κ. Σκρέκα, η οποία μαζί με την κ. Γκιμουρτζίνα και τον π. Στέφανο Σχοινά ξενάγησαν τους προσκυνητές στον Ιερό Ναό.

Κατά την διάρκεια της Ακολουθίας των θυρανοιξίων και του Εσπερινού **τέθηκαν σε προσκύνηση τίμια λείψανα των Αγίων Γεωργίου του Τροπαιοφόρου, Γρηγορίου Θεσσαλονίκης του Παλαμά και Καλλινίκου Εδέσσης.**

Την επομένη, **Τρίτη 14 Νοεμβρίου**, στον Ναό τελέσθηκε Αρχιερατική θεία Λειτουργία από τον Σεβασμιώτατο, ο οποίος στον λόγο του αναφέρθηκε στον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά, και κατά την απόλυση μίλησε για τον πνευματικό πλούτο της Καστοριάς.

ΔΕΙΤΕ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΥΡΑΝΟΙΞΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΕΔΩ

ΔΕΙΤΕ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΔΩ